

NAŠA EMIGRACIJA

Donesimo i ovaj članak iz redova naših saradnika našeg lista. Članak u prošlom broju pod istim naslovom potaknuo je, da diskutujem o tom pitanju, pa ne bi bilo na osmeh kada bi se javio još koji titulu s istom temom. Podlađimo da će članici pod tim naslovom i na ovom mestu biti izraženi mišljenja pojedinačna. To mišljenje pojedinaca ne mora biti i mišljenje Saveza i redakcije liste, pa molimo i one koji se eventualno ne bi slagalii s pojedincima izlaganjima na ovom mestu, da pošalju svoje članke u kojima bi iznijeli svoje pogledne na to. Pri koncu molimo saradnike da stvari treiraju objektivno, i da se klone eventualnim ljenjima raspravljanja i napadaju, jer lično napadaju nećemo iz principa uverstva! — U posljednji čas smo primili i jedan slovenski članak od toj temi, pa ćemo ga donijeti u sljedećem broju.

Urođajušću.

Nas je cilj, očuvati našoj narodnosti svoj teritorij, s kojim je ona organski srasla i, dosljedno tome, omogućiti na loj zemlji našem narodu prirodnji razvoj i nesmetani napredak u svakom pogledu.

Nas cilj je ujedno i temelj naše ideologije. Njime je održani naši stav prema fašizmu, antifašizmu, vrući, Abesiniji, Jugoslaviji i t. d. I naša organizacija postavlja u svoju temelj gornji cilj, jer se kod njih članstvo rezumu narodništvo i zavjetovanje.

Svima nama jasno je, da onaj nasiči režim, koji se sistematski provodi proti našemu narodu, idu za tim, da mu sa unjekom njezinoj zemlji. Čak oštrena i nemilosrdnost postupka jasno govore, da granica, koja je godine 1918. pomaknuta sa Šofe na Rietini, nije definitivna. Isto tako smo svestni, da je ovaj rad Jastić u Julijskoj Krajini u oči opere od historijskog naseljevanjem, geografskim zadnjem i vjejkovnim etničkim razvijanjem.

U diskusiji, koja je počela u našoj emigraciji, postavljaju se pitanje, da li njen rad odgovara postavljenim suradnicima i da li reagira spremno i shodno na to naše važeće prilike i sudobnosće dogadjaje. U kraljevskom, kakav je odnos naša organizacija prema položaju našeg naroda pod Italijom?

Ovdje pomisljamo na organizovanu emigraciju, postavljaju se pitanje, da li njen rad odgovara postavljenim suradnicima i da li reagira spremno i shodno na to naše važeće prilike i sudobnosće dogadjaje. U kraljevskom, kakav je odnos naša organizacija prema položaju našeg naroda pod Italijom?

Naša domaćina društva u većini emigrantskim centrima ponikla su u vrijeme boljih političkih prilika, dok je naš narod imao svoje preteču na terenu. Ta su se društva osnivala pod znakom polopravno-prosvjetnog i preuzeala su izvršavanje s početka i u zadnjici, koji su odnose na naše pitanje. Iz shvaljivih razloga, koji je neponovljivo nametnut svakom radniku u takvom društvu, dobio je pravagu rad otko potpomagava i izbjegava našo nadolazeće emigrantu i svojim stromanjima članova. Rad na političkom polju ne radi se sistematski i postaje sporazum. Potporučni rad troši sve energije i sva sredstva naših društava. Taj rad unosi u našu društva svoj specijalni, potporučni duh, duh reprezentacije, prilagodjivanja prilicama i ljudskim sporovima. Ako nam je rad otko potpomagaju neophodan, neophodniji nam je i to, da politički rad. Zalosno je, da je istom mernom osnovanovo prvo emigrantsko društvo koje ima prvenstveno politički karakter, dok se naši veći centri nisu do sada ponakli.

Potpomaganje takodjera suda u krug političkog rata, kada se pruža pomoć (moralna ili materijalna) samo i jedino strješnjim emigrantom, isključivo za unije one, koj se sjeće društva samo onda, kada su u nuzi. Isto tako treba onemogućiti ono naše poretključku iz Istre i t. d., kada posmatraju godinama za strane ludje napori, da se tenota pojavne, kad misli da treba nesto izraditi.

I u našim redovima potrebno je odabirati i tišenje radi stvaranja jednog duha i komplaktnog rada. Ovakvu organizaciju već je naša nezadružujuća sa našom zajednicom i interesima našeg naroda, pa događajući, koji će stizati, neću naš zatvoriti 100 posto nepristupne. — MIKO

U OBRANI ČASTI UBOLA
NOŽEM DOSELJENOGA
TALIJANA

Vodice, marta 1937. U naše selo se desetstvo napolitanac Romano Natale, On je postao čuvar vodovoda. Taj desetstvo Talijan je napadao uvlječen na naše ljudi, a narocito na žene i djecu. Više puta su ga žene izbatinale, ali on je, mislio da je u Abenciju, nastavljao s tim napadajući dok nije dobio svoje. Tako je neki dan počeo napastovati i napadati našu djevojku Riberiš Jelice, a ona kada je vidjela da je u opasnosti, zarumljala je nož u trubu vruckevnog Talijana. Talijan je morao biti hitno prevezan u bolnicu, a vlasti su djevojku puštale u miru, jedino su je karabinjeri saslušali, jer su vidjeli da je bila u pravu.

Na mjesto tog Napolitanca postavili su sada za čuvara vodovoda. Poropat Josipa. Narod je odmahao od kada je ostrijanen Napolitanac.

PRISILNO PET POSTOTNO POSOJILLO V ITALIJI

KDO MORA PLAĆATI POSOJILLO? — KOLIKO POSOJILA PLAĆA VSAK LASTNIK? — IZVANREDNI 3 1/2% DAVEK NA NEPREMIČNINE — PREDUJMI — EDNOKRATNO ODPLAĆILO POSOJILA

Prisilna posojila so denarne obveze, ki jih morajo prevzeti vsi državljanji neke države. Ta so bila znana že v 13. stoletju v Genovi in drugih državah Italije. Tam so bila dobro vpeljana. Drugod je bil vladar navezan na posojila, katera je moral najeti pri privatnih bankirih, ki so — razven da so bili zid — bili tudi derurški t. j. so zahtevali za posojilo na vrednost kmet ali vladar in ako je prizložil do bankrota se je izvršil isti v premičenje vladarja. Od 15. stoletja začenja javni kredit. Deželnim stanovci so jemali posojila. Vladar ni jamčil za dolgove svojega prednika. Od 18. stoletja poznamo le državnata ali narodna posojila, ki so bila najeta od določnih držav. Napoleon je bil protivnik državnih posojil, ker po njegovem mnenju je krvljenje, da je obdavceno že v naprej bodoče pokolenje — otroci bodočnosti. Od 19.—20. stoletja imamo dobro produktivnih državnih posojil. Do katere mejo se lahko zadolži država? Do 1/4, 1/3, 1/4, prihoda cestega narodnega premočenja se lahko izčrpijo davki, so milišti starci ekonomisti. To je sicer težko reči, da je pravilno. Tudi Adam Smith, slavni ekonomist je bil nasprotni državnim posojilom, je pa vselej bil mnenje, da je notranja posojila, t. j. posojilo najeto v državi bolj kot izvenzemski posojilo. Tu je slavni nemški filozof Kant je bil nasprotnik državnega zadolževanja dočim na drugi strani imajo vse polno zgovornikov državnih posojil. Posledično tega državnega zadolževanja so bili državni bankroti. Tudi če bankrotovat je ljudstvo navadilo. Državna posojila so bila pravzaprav po njihovi pravni strukturi obveznosti svoje vrste, narodne obveznosti — od tod jih se danes nazivajo nacionalno posojilo.

Nekateri države niso mogle dobiti posojil v inozemstvu in so se zadolžile v notranjosti, tako so nastala notranja državna posojila. Povod da niso mogle dobiti zunanj posojila je bil razen druga, glasom razsodbe pariškega vrhovnega sodišča iz leta 1825 izrek tedanjih sodišč, da suverena država ne more biti tožena pred inozemskimi sodišči. Pariski sodišč (najviša sodinja) je 2. I. 1849 Šia še dalje in je za pravo spoznala, da država kot sodnik in stranka v isti osebi ne more biti tožena. Angleški sodniki so bili istega mnenja, nemški nasprotnega. Posledica takih nazdravij je bila, da nikoli ni hotel včer tem državam kreditirati. Inozemski upravci so postali oprezni inako so posojivati, so to napravili pod gotovim garancijami ali so si izgovorili finančno kontrole nad določno državo. Razsodisča so imela odločevati o sporih v svrhu zaščite inozemskih upraviteljev. Najvišji zaščito je prežela carinska vojna. V visokim carinskimi carinami so se borte države proti državam, ki niso izpolnile svojih obveznosti. Finančna kontrola je obstajala v nadzorstvu finančne uprave države (Grčija 1897, Egipt 1876, Turčija 1876). Da so lažje ščitili svoje interese, ustavljavali so družbe imetnikov inozemskih vrednostnih papirjev. Leta 1907 je bilo ustanovljeno v Huangu međunarodno razsodisč za takovirske spore, ki so danes postju. Toliko v kratkem malezgodovine.

Italija sledi svojim prednjim iz 13. stoletja je s t. k. odlokom zakonom od 5. oktobra 1936. 1743 dovolila, da se izda 5 postotno povraćivo posojilo, ki se amortizira (ugasne) v 25 letih od 1. 1938 začenši v vsakoletnim izzrebanjem.

Radi tihotapstva in oborožanega upora

OBSOJENI SKUPNO NA 85 LET JEĆE

Trst, marta 1937. (Agl.). Dne 1. februarja t. l. se je vršil v Trstu velik proces proti sedmim tihotapcem, ki so se poleg tega uprili običajni strazi z orožjem. Na zatočeni klopi so sedeli slezorji. Na zatočeni klopi so sedeli slezorji. Karel Knefle (30 let star), Silvester Urban (43), Ivan Martinčič (31), Ivan Muč (19), Franc Švigelj (24), Jo-

kip Kukec (37) in Ivan Kukec (35). Imenovani so bili obdoženi, da so vložili tapili v državo 20 konji. Kazen, ki jo je izreklo sodišče nad obdožencem, je bila naravnost eksamplifikacija. Prvi štire so storili po 18 let zapora, Švigelj 9 let in 8 mesecev, Karel Knefle 3 leta in 3.000 litr kazni, Ivan Kukec pa 1 let.

NAŠE MLADIĆE ŠALJU NEPRESTANO SILOM U ŠPANIJU

Žeje, marta 1937. Da se vidi kako se kod nas još kupe na silu takozvani dobrevoljci za generala Franca in Španiji, navest ćemo i ovaj slučaj:

Mladić iz našeg selja Sluga Ivan zvan Klenjakov, star 23 godine, bio je već dva puta proglašen na stavnji kao nesposoban. Karabinjerima nije bilo to po volji pa su ga tužili, da je vložio opisan i da ga treba maknuti. Po toj njuhovoj tužbi je pozvan u karabinjeri skupštaru, gdje mu je brigadier podnio neki formulir na potpis. Kada je Sluga vidio da je to prijava za dobro-u Španiju,

vloge su nepoznatom mjestu, odmah se dosjetio, da je to prijava za Španiju, pa nije htio potpisati, ali brigadier ga je prisilio da potpiše, pa je tako taj naš mladić bio smješteni obpremljen u Trst, gdje čeka transport za Španiju. Takovih slučajeva je u posljednjem vremenu bilo više u našim krajevcima. Opazna se da prisljavaju u dobrovoljce one naše mladiće, koji su tobore politički sumnjičivi ili one, koji su kažnjeni radi svercovanja. Te stavljuju pred izbor: ili u Španiju ili u zator, a kada ljudi kažnju zator, tada ih je svjedočno na silu tjeraju

KAKO MORA PLAĆATI POSOJILLO?

Posojilo so obvezani prevzeti vsi lastniki nepremičnina (stavki in zemljišči), ki leže na kraljevini Italiji.

IZVJEŠTAJ SO:

1. Italijanska država za svoja posestva kakor tudi inozemske države, 2. vse fašistische organizacije, 3. pokrajine in občine, 4. dobrodelni zavodi, 5. prevozni zavodi in neka nacionalna društva, 6. cerkevni zavodi, 7. zavod za ljudska stanovanja, uradniška in neke stavnine zadruge.

Ako bi lastniki nepremičnina bili posojili vloženi pri davanem uradu kot določenimi državljenci, mora prevzeti posojilo pravilni lastnik, kateremu se dokaze, da je lastnik. Tudi oni ki so začasno opr{o}ščeni davki, (n. pr. hišnega davka), ali pa vsled novostavbe lastni ni se predpišan.

KOLIKO POSOJILA PLAĆA VSAK LASTNIK?

Vsekemu obvezanu pripade 5% posojila od vrednosti nepremičnina (ako je n. pr. vrednost 10.000 lir mu pride posojila 500 lir). Vrednost nepremičnina se določi na zemljišča na podlagi cestega katastralnega dohodka, predpisane za zemljiščni davek na nepremičnino.

EDNOKRATNO ODPLAĆILO POSOJILA

Kdo bo hotel mesto, obročenega platiča, opraviti z enkratnim, plača samo 90% celokupnega zneska. I to velja tudi za odtek 3 1/2% izvanredne davke.

Posojilo predstavlja v današnji krizi veliko obremenitev kmečkih gospodarstev, posebno ker se vrednost zemljišča določa na podlagi katastralnih podatkov avstrijskega režima v Julijski Krajini, ki je mnogo višji od onih v nepremičnini. Ako dobro vrednost nepremičnina, bo moral vrniti prejeti predjemu tekočim 10 dñi. Prošnjo za predjemu se napravi na določni lastni zavod. Priloži se potrdilo davkarjev o posojili.

Kakor pri davnih je treba tudi tu platiči davki, ki je prvotno predpisan, tako ravno napravite rečur, ker isti nima odložive moći. Ko prete rok plačila, vam pride zamudni dodatek v 6% povisak na breme, potem nepremični rubec v poznejem dnevu nepremični. Prvi obrok doseže v placi 10—18 marca, drugi obrok aprila, junija, avgusta, oktobra, decembra.

PREDUJMI.

Da bo omogočeno tudi onim, ki nima majno sredstvo za takojšno plačilo, določene obroke, predvideva zakon, da bodo nekateri denarni zavodi dajali predjemu v 90% višini celotnega predpisane posojila, tako da praktično rečeno I. obrok bo moral posestnik vseeno iz svojih sredstev plačati. Ta predjemu se dovoljuje za dve dnevi let, potem se ga mora vrniti v obročni dočinkenu zavodu. Zavod se bo gotovo tudi zavaroval z vknjižbo na odnosne nepremičnine. Ako kdo bude hotel prodati nepremičnino, bo moral vrniti prejeti predjemu tekočim 10 dñi. Prošnjo za predjemu se napravi na določeni lastni zavod. Priloži se potrdilo davkarjev o posojili.

EDNOKRATNO ODPLAĆILO POSOJILA

Kdo bo hotel mesto, obročenega platiča, opraviti z enkratnim, plača samo 90% celokupnega zneska. I to velja tudi za odtek 3 1/2% izvanredne davke. Posojilo predstavlja v današnji krizi veliko obremenitev kmečkih gospodarstev, posebno ker se vrednost zemljišča določa na podlagi katastralnih podatkov avstrijskega režima v Julijski Krajini, ki je mnogo višji od onih v nepremičnini. Vsled tega padajo pod posojilo že malo posestva sestojecod male bajice v dveh do treh hektarjev zemljišča. Ako posestvo danes ne prinaša lastniku niti koliko, da bi mogel izdati, kamoli, da plača še 500 lir posojila. Međutim, res je da so tudi veleposestva v Italiji neprodutivna, ampak prne se tako posojilo, ako ne drugega z odprodajo dela zemljišča. Tudi stavbe prenesene lažje tam kjer dobiti lastnik stalinški dohodek od najemnine. V Italiji nema maleg shtoru ali srednjega kmeta. Večina je pod grofom, kakor se rece. Vsled tega bo najbolj občutil načelniček, kateri je že itak zagazi v dolgove in mu bo to prisilno posojilo pomagalo, da najde preje svojo odrešitev.

NOVA DANUNCIJADA

»Popolo d'Italia« objavio je pismo koje je Gabriele d'Annunzio upravo tajkujujoči stranke Staracev. U ovom pismu d'Annunzio kaže, da je s užitkom prošao Španiju i Osročne zemlje Toma i Gondarosa (kojih su pisali u božičnem broju) i u kojih je Starace opisao svoje ratne potovanje pri zauzimu Gondara i drugu južnu dijelu talijanskog boraca u Abesiniji.

D'Annunzio se vrlo lastarko izražava o vrijednosti ove knjige i naglašava da mu je ona dala inspiraciju, da oprijes junakati potkraljev Starace i njegovih drugova, pa poždravljajući Staracev:

»Moj dragi rođaci drže! Ja sam reč star i bolšav - te jedva čekam kraj života. Meni je oduzeta mogućnost da umrem pri osvajanju Duhovnikar?«

A pošto mi je odvrata sništvo na krečetu trudit fu se, da dam oduskrs srca u srem posljednjem pjesničkom djelu...«

Ova īudovata aluzija na neko buduće osvajanje Duhovnikar na neko nikoga izveden, nadaljuje d'Annunzio u svojoj posljednjoj poslanici, koju je upravo Mussolini u njenom vodstvu fizički Italije svojim braniteljima i izvršiteljima velikog zadatka nosi Italije.

Ali — na Jadranu je ipak situacija manj destruktivna nego za vrijeme d'Annunziove ekspedicije na Rijeku, što sigurno može i Mussolinijev organ »Popolo d'Italia« u kojem je izraža la poslanica sašavog Rapanu.

MUSSOLINIEVĀ TERMINOLOGIJA

Mussolini je nazvao brak s jedinim djetetom — patološkim slučajem.

No ukoliko ružičaste ekonomsku priliku Italiji potraju i dalje, smatrać će se brak sa više djece — mitološkim slučajem.

JURINA I FRANINA

Frainha vapije s jedinoga brata Dunke, Jurina, sad imamo amicetiju!

Jurina tuli s drugoga kriha: Ku? Če? Kade? Ja je ne vidim...

(Moran).

Nova izjava pretdsjednika vlade dra Milana Stojadinovića o odnosima Jugoslavije i Italije

POVODOM DISKUSIJE O VANJSKOJ POLITICI JUGOSLAVIJE U NARODNOJ SKUPŠTINI

NARODNI POSLANIK G. KARL DOBERŠEK ODRŽAO JE VELIK GOVOR O STANJU NAŠEG NARODA POD ITALIJOM

U Zagrebu, 11 marta
Dne 4 marta održao je u povodu diskusije o budžetu veliki ekspozor o vanjskoj politici pretdsjednik vlade i ministar

»S kraljevinom Italijom naši odnosi proširuju se sve više u pravcu vrlo dobroj susjedskih odnosa. Kao što je poznato ranije između naše velike susjedke na zapadu i nas postojali su izvjesni nesporazumi i raznimnočajenja. Ali danas suđeći po izvjesnim činjenicama, vrijeme tih nesuglasica pripada prošlosti. Izgleda da se horizont na Jadranu razbistruje i pojavljuje se, reklo bi se, značajna nagovještaj da će nastupiti epoha srođeničkih odnosa između kraljevine Italije i kraljevine Jugoslavije.«

Tim povodom govorilo je više narodnih poslanika o vanjskoj politici Jugoslavije, a nekoj su se bez rezerva ili kritički osvrnuli i specifično na odnose sa Italijom.

Od najvećeg je interesa za nas veliki govor, koji je tom prilikom održao narodni poslanik g. Karl Dobršek. Poslanik g. Dobršek osvrnuo se najprije na stanje Slovenaca u Koruškoj pod Austrijom, a zatim je prešao na detaljno analiziranje prilika, u kojima živu Hrvati i Slovenci u Julijskoj Krajini pod Italijom. Smatramo, da taj taj njegov govor dogodio je za nas, pa ga zato iscrpno i donosimo. S velikim poznavanjem našeg problema poslanik Dobršek je na vrlo efektni način predočio skupštini jedno jugoslovensko vitalno pitanje i skupština ga je s interesom slušala. Vjerujemo, da njegov govor neće ostati bez uspeha u smislu i s ciljem s kojim je izgovoren.

On je rekao:

Prezajam sada na jednu drugu našu manjinu, koja je kud i kamo još gore trećana od Koruške, govorim o našoj manjini pod Italijom.

Kako Italija nije nikada smatrala taj problem kao jedan problem vanjske politike, nego kao strog interni problem, što više čak najavila po svojem premijeru, da u Italiji ne postoji jedan problem manjina, to ipak postupanje sa našom manjinom mora da se rešišteka na spoljne odnose, što znači na odnose između Italije i Jugoslavije. Ja ne pretjerivam, kad ovde naglašujem, da je baš postupanje sa našom manjinom u Italiji bilo jedna od najvećih pretrpeća što se između naše i talijanske države nisu mogli uspostaviti srođenički odnosi koji su potrebni da se ovi dvije zemlje koje se zauši upotpunjivaju međusobno, sporazume u svim piljanjima vanjske politike. Naročito je to važno sada u ovim momentima kada se toliko govor i piše, naročito nekim organima talijanske štampe, o zbljenju između Italije i Jugoslavije i o nekim progovorima za sklapanje nekog pakta prijateljstva na ekonomskom i čak na političkom polju. Mussolini je u svojem govoru u Milanu dne 1. novembra 1936 godine rekao slijedeće o Jugoslaviji: »Cetvrta država koja se graniči sa Italijom je Jugoslavija. U posljednje vrijeme atmosfera između ove dvije države jake se poboljšala. Vi se izvesno slečate da sam prileđe godine na ovom istom trgu učinio napomenu da postoji mogućnost za uspostavljanje prijateljskih odnosa sa Jugoslavijom. To i sada ponavljamo i izjavljujemo da postoji dovoljno uslova i moralno-političkog i privrednog značaja, da se postave na novu, basu istinskog prijateljstva odnosi između ove dvije države.« To su doslovne riječi, koje je Mussolini uputio na adresu Jugoslavije.

Malo prije dana 28 X 1936 godine, a i poslije, je tršćanski »Ziccolo« objavio niz članaka u kojima se propagira ideja saradnje, pa čak i potreba saradnje Italije i Jugoslavije na ekonomsko-političkom polju. Neču ovdje da iznosim sadržinu tih članaka, jer su skoro doslovno u cijelosti bili prevedeni i objavljeni od beogradskog »Politika« i od drugih novina u našoj zemlji. Međutim, naši osjećaji ne mogu da idu uporedo sa razumom, kad vidimo žalosno stanje u kome se nalazi ta naša manjina. Mi ne možemo da se dezinteresiramo za sudbinu naše manjine u Italiji, koja je iste krvlji, istog jezika i istih narodnih tradicija kao i odvojenoj naš narod. Mi ne možemo da se dezinteresiramo, da se ne ni g. Mussolini nije nikada dezinteresirao za Talijane koji žive van granice Italije, pa makaj bili strani državljani. Napominjem u tom pogledu samo ogorčenu akciju, koju je povećala fašistička Italija i g. Mussolini po planu mađarskih Talijana, koji misu tali-

vanjskih poslova g. dr. Milan Stojadinović. O odnosima Jugoslavije i Italije dr. Stojadinović rekao je u svom eksposetu:

»S kraljevinom Italijom naši odnosi proširuju se sve više u pravcu vrlo dobroj susjedskih odnosa. Kao što je poznato ranije između naše velike susjedke na zapadu i nas postojali su izvjesni nesporazumi i raznimnočajenja. Ali danas suđeći po izvjesnim činjenicama, vrijeme tih nesuglasica pripada prošlosti. Izgleda da se horizont na Jadranu razbistruje i pojavljuje se, reklo bi se, značajna nagovještaj da će nastupiti epoha srođeničkih odnosa između kraljevine Italije i kraljevine Jugoslavije.«

Ianski državljan. Dok signor Mussolini je jedne strane protestira protiv postupka engleskih vlasti, opravdano ili ne, to ovajno ne spada, on s druge noge ne priznaje nego gazi taj svoj princip u posledu naše jugoslovenske, t. j. srpsko-hrvatske i slovenske manjine pod Italijom.

Prigodom ratifikacije Rapalske pogodbe g. Mussolini je naročito podvukao, da Italija neće nikada da zaboravi svoje suplemenike koji se nalaze van granica Italije. Taj isti princip mora da vrijedi i za nas.

U Julijskoj krajini živi 230.000 Srbo-Hrvata i 347.500 Slovenaca, po crkvenim statistikama čak i preko 600.000 Jugoslavena. Oni imaju svoj posebni narodni individualitet, svoje tradicije, sveti jezik, svoje narodne pjesme, te se u cijelosti razlikuju od Talijana. Taj njihov narodni individualitet treba poštovati. Italija je po svome Kralj u godini 1919. mjeseca decembra izričito precuvala na sebe dužnost, da po tome principu postupa. Međutim, nista se nije dogodilo što bi ostvarilo tu nakuru. Nasuprot, u 1919. godine postepeno i u zastope ruši se sistemski sve što potječe na slovensku u onim krajevima. Najbolje nasa je dirnula, da prisilna akcija odnarodjivanja nije malakšala niti u posljedje doba, kad su do nasa stizavali sirsenski glasovi o prijateljskim odnosima sa Jugoslavijom. Dapači primetili smo čak i zaostavljanje te akcije. Mi napravili to, akciju ne možemo ostati bez ravnodušni, a naročito moram podvuci, da

nasilna promjena prezimena

Samo u mjesecu januaru ove godine je »Gazzetta Ufficiale« sluzeni list talijanske vlade objavila za samo tršćansku prefekturu nista manje nego 614 dekreta kojima se 1791 osobni prevarljaci imena u talijansku imenu. Sva ta pretvorena imena su cisto slavenska imena.

Pretvorili su imena čak i ljudima koliko već od godine 1929 žive van granica Italije. Dekreti, kada su se hteli još i rulati, antidiatarani su i nose datume od prve polovice godine 1931. Kad loga ja ne govorim o drugim prefekturama: u Puli, na Rijeci, u Gorici. Postoje dvije začatona, koliko se slovenska imena mogu pretvoriti u talijanska, i to krsna, i porodična imena. Donete le i zabranila da se djece ne smiju davati »smejne«, nemoralne imena. I tako koga potču na lavnu uzbunu. Trebalo je imati priljivo činljiva da pod udar loga zakona padna nasa ljepa: Milivoj, Dragutin, Ljubica, Slavko i slična imena, i da budu promjenjena u talijanska imena: Emilio, Carlo, Amalija, Mario. Posljedica toga je, da su u mnogim registrima promjenjena imena i da su imena ljudi pošle pisati onako kako ih nije nikto nikada krstio. A djece, koja su se imala krstiti, nisu mogli dobiti hrvatski ili slovenski imena. Ali ne samo djece, već i stariljaci su uvedu radje može se promjeniti ime. Iza krsnih imena dolaze i porodična imena. Naučnje je za Južni Tirol bilo zakonom od 10. I. 1936 godine određeno, da svake imat će talijansko ili latinski postanak, koje je prevedeno na drugi jezik ili je tudišnjim načinom pisana: Iskrovano, lma se povratiti starim oblicima. Osim toga, ako stranka mol, mogu se imena statoz postavka promjeniti u talijansku. dekretom pokrajinskog prefekta, te 7 aprila 1936 godine zakon se protezao i na područje u kome živi naš

ugusivanje Hrvatske i Slovenske kulture

U početku talijanske vladavine naši su Jugoslaveni imali čitav niz periodičnih publikacija. To su bili: slovečki dnevni listovi »Edinstvo« u Trstu, hrvatski nedjeljni listovi »Istarska riječ« u Trstu i »Pukci prijatelji« u Trstu. Slovenski: »Goriški stražari« u Gorici, »Mali list« u Trstu. Mješoviti: »Naš« i »Coltische«, »Gorle«, »Naš« - glas Hrvatsko-slovenskog, Trst: »Zenčki svet«, »Hrvatski ženski mjesечinski Vež«, dječji list »Mali Istranin«. Slovenski mjesечnici: »Gospodarski vestnik«, »Jaselje« (za djece), katolička revija »Zbornik svećenika sv. Pavla«, »Stanicev vestnik« i »Pravni vestnik«.

a assimilacija našeg elementa sprovadljana često i nehumanim i groznim metodama, baca svoje jasne refleksje i na naše internacionalne odnose.

TRAGIČNA SMRT LOJZA BRATUZA

Na Božićno veče 1936. godine svršav je u orguljama u župnoj crkvi u Podgori kod Garice poznati slovenački dirigent i kompozitor Lojze Bratuž iz Gorice. Pod njegovim vodstvom pjevao je domaći zbor slovenački mladić božićne crkvene pjesme na slovenačkom jeziku, kako se to kroz stoljeće uvijek pjevalo u Podgori. Postiže ponosne milse kada se je narod razilazio iz crkve, rujna lašta predviđena od lokalnog sekretara fašista Stefanija napala je Lojza Bratuža i pjevaju i odvezu ih u neku tanu bošu fašisti, zde su ih sa mučenjem prisilili da su morali popiti velike kolicine mašinskog ulja. Lojzu Bratužu su dodali još benzina pomiješanog sa sublimatinom. Postiže je bio ubijen različitim mlađelci u obzivali, dok je Lojze Bratuž učinio strane proteste protiv postupka engleskih vlasti, opravdano ili ne, to ovajno ne spada, on s druge noge ne priznaje nego gazi taj svoj princip u posledu naše jugoslovenske, t. j. srpsko-hrvatske i slovenske manjine pod Italijom.

Na Božićno veče 1936. godine svršav je u orguljama u župnoj crkvi u Podgori kod Garice poznati slovenački dirigent i kompozitor Lojze Bratuž iz Gorice. Pod njegovim vodstvom pjevao je domaći zbor slovenački mladić božićne crkvene pjesme na slovenačkom jeziku, kako se to kroz stoljeće uvijek pjevalo u Podgori. Postiže ponosne milse kada se je narod razilazio iz crkve, rujna lašta predviđena od lokalnog sekretara fašista Stefanija napala je Lojza Bratuža i pjevaju i odvezu ih u neku tanu bošu fašisti, zde su ih sa mučenjem prisilili da su morali popiti velike kolicine mašinskog ulja. Lojzu Bratužu su dodali još benzina pomiješanog sa sublimatinom. Postiže je bio ubijen različitim mlađelci u obzivali, dok je Lojze Bratuž učinio strane proteste protiv postupka engleskih vlasti, opravdano ili ne, to ovajno ne spada, on s druge noge ne priznaje nego gazi taj svoj princip u posledu naše jugoslovenske, t. j. srpsko-hrvatske i slovenske manjine pod Italijom.

Prigodom ratifikacije Rapalske pogodbe g. Mussolini je naročito podvukao, da Italija neće nikada da zaboravi svoje suplemenike koji se nalaze van granica Italije. Taj isti princip mora da vrijedi i za nas.

U Julijskoj krajini živi 230.000 Srbo-Hrvata i 347.500 Slovenaca, po crkvenim statistikama čak i preko 600.000 Jugoslavena. Oni imaju svoj posebni narodni individualitet, svoje tradicije, sveti jezik, svoje narodne pjesme, te se u cijelosti razlikuju od Talijana. Taj njihov narodni individualitet treba poštovati. Italija je po svome Kralj u godini 1919. mjeseca decembra izričito precuvala na sebe dužnost, da po tome principu postupa. Međutim, nista se nije dogodilo što bi ostvarilo tu nakuru. Nasuprot, u 1919. godine postepeno i u zastope ruši se sistemski sve što potječe na slovensku u onim krajevima. Najbolje nasa je dirnula, da prisilna akcija odnarodjivanja nije malakšala niti u posljedje doba, kad su do nasa stizavali sirsenski glasovi o prijateljskim odnosima sa Jugoslavijom. Dapači primetili smo čak i zaostavljanje te akcije. Mi napravili to, akciju ne možemo ostati bez ravnodušni, a naročito moram podvuci, da

izvrsnu operaciju protiv Slovenaca.

Sve što potječe da slavenstvo našeg

elementa pod Italijom treba da bude isproblijeteno.

Napominjem u prvom redu pretvaranje imena naših suplemenika u talijanska imena.

NASILNA PROMJENA PREZIMENA

Samodolasci došli u te krajeve, a naročito iz dolaska fašizma na vlast 1921 godine, kad se počelo sistematskom assimilacijom udarili su našače baš na gospodarske organizacije. Narod se medju tim uspostavlja i kvalitetom, što dalo razvoj učinku na kroz mjesec prije ubistva našeg predsjednika. Način na koji je izabran, a ne mogao izabiti, je da se postigne prevlada na slavensku kulturu, a ne na talijansku. Tako je naš narod pod Italijom bez jednog svoga gospodarskog društva i zadruge, i opet je preprestio na njeni i nemilost gradskim izrabljivačima.

I kada Talijani ne bi hotimno upravljavali naš narod gospodarski, on bi ipak u tom pogledu slabo stajao, jer je priključen Italiji otrgnut iz prirodne ekonomski zajednice.

Porezni sistem je strašan. Postoji sistem zakupništva poreza, kao nekadanjトル. Privatnici, obično banke, zakupi porez i onda su poreski obveznici dužni baciti na državu. Za najmanje zaostatak goni se i posljednja krayna na državu, kako bi imala otkupila talijanska društva i na taj imajnima naselila Talijane iz Italije. A porezi su u Istri na pr. tri puta veći nego u Italiji. To je izjavio istarski predsjednik Cimoroni na srednjici prijateljstva s predsjednikom talijanskog zadruge u Malom Lošinju s propalom talijanskog zadruge i načinu kojim su bili na ulici. Tako je naš narod pod Italijom bez jednog svoga gospodarskog društva i zadruge, i opet je preprestio na njeni i nemilost gradskim izrabljivačima.

I kada Talijani ne bi hotimno upravljavali naš narod gospodarski, on bi ipak u tom pogledu slabo stajao, jer je priključen Italiji otrgnut iz prirodne ekonomski zajednice.

Talijani su medju tim 1931 godine osnovali specijalno društvo za otkup posljednjih seljaka na državama. Društvo je svršav da na taj imajnima naselje Talijane. Statut te organizacije odobren je 14. augusta 1931. godine. Preve upisuje je to društvo pokazalo već 1933. god. tako je pulski »Corriere Istriano« u 21. oktobra 1930. godine. Na toj srednici je zaključeno ustalo, da se od vlasti traži revizija katastralnog poreza koji je u našoj pokrajini tri puta veći nego u ostalim pokrajinama koje su slične našim po neplodnosti zemljištu i nepovoljnji klimi – kaže »Corriere Istriano« u 23. oktobra 1936. godine izvještaju sa te konferencije.

Talijani su medju tim 1931 godine osnovali specijalno društvo za otkup posljednjih seljaka na državama. Društvo je svršav da na taj imajnima naselje Talijane.

vrgavani Šikanama vlasti i lokalnom teroru. Pa ako je uprkos toga ipak bilo moguće izdati toliki broj knjiga, to je znak i vitalnosti našeg naroda.

U vezi sa pogoršanjem općih prilika postalo je i izdavanje knjiga iž posao, a u njihovo se širenje nastalo je na sve načine da ograniči, ako ne i potpuno onemogući. Tako je mjeseca aprila 1934. godine bila uvedena preventivna cenzura po kojoj je izdavanje dužan kad je već knjiga stampana i povezana da knjigu podnese na odobrenje vlastima. Bez pismene dozvole ne smije se knjige iznijeti iz stamparije i rasturati. Na takvu se dozvolu čeka obično dosta dugo a nekad i po godinu dana. To počakuje slučaj s nekim knjigama koje su izdane lanjske godine kao na primjer na »Brombergov Bevkovom prijevodom 1933. godine, te je tada trebalo i dozvolu dozvolu tek prije kratkog vremena.

No za mnoge knjige pa i ako najvećeg karaktera, dozvolu je sasvim izostala i neke knjige već stampane, uopće nisu smjele izdati, tako da su izdavatelji sprijedili u veliku materijalnu štetu. Tako su na primjer od mjeseca juna 1934. g. da istog mjeseca 1935. g. bile zaplijenjene ove knjige: »Emil Kočič Harmonika« (knjiga iz glazbenih teorija) izdala Katolička likovna i Gočić, te četiri knjige od njih čak i dva motište, koje su vec svu imale odobrenje gorickog nadbiskupskog ordinarijata. Evo kakve su te knjige izdati. Dr. Andrej Pavliš, »Sejavec«, Fran Miščinski, »Clatna kruška«, zatim molitvenici »Očenači« i »Anzel«, gelerček.

Goricki popis obuhvaća u glavnom samo slovenačke publikacije. Od hrvatskih jedinica koja je posljednjih godina izazila, bila je »Danica«, kalendar državu Sv. Mihalja za Istru. No kako tal kalendar za 1935 nije mogao izdati, jer mu je nedostajalo odobrenje preventivne cenzure, očito je da je istog razloga izostao i ove godine.

Iz ovog istinito nabačenog prikaza izlazi Jasno, kako se kulturna aktivnost Hrvata i Slovenaca koja je prvi godina poslijelo rata bila na visokom stupnju, i kvalitetom i kreativitetom, što dalo razvoj učinku na srednje i težim okolnostima, tako da danas pokazuje skromnu sliku mješavini napada.

Goricki popis obuhvaća u glavnom samo slovenačke publikacije. Od hrvatskih jedinica koja je posljednjih godina izazila, bila je »Danica«, kalendar državu Sv. Mihalja za Istru. No kako tal kalendar za 1935 nije mogao izdati, jer mu je nedostajalo odobrenje preventivne cenzure, očito je da je istog razloga izostao i ove godine.

Gospodarsko upravljavajući i otimanje zemlje

Kada su Talijani došli u te krajeve, a naročito iz dolaska fašizma na vlast 1921 godine, kad se počelo sistematskom assimilacijom udarili su našače baš na gospodarske organizacije. Narod se medju tim uspostavlja i kvalitetom, što dalo razvoj učinku na srednje i težim okolnostima, tako da danas pokazuje skromnu sliku mješavini napada.

Gospodarsko upravljavajući i otimanje zemlje

Kada su Talijani došli u te krajeve, a naročito iz dolaska fašizma na vlast 1921 godine, kad se počelo sistematskom assimilacijom udarili su našače baš na gospodarske organizacije. Narod se medju tim uspostavlja i kvalitetom, što dalo razvoj učinku na srednje i težim okolnostima, tako da danas pokazuje skromnu sliku mješavini napada.

I kada Talijani ne bi hotimno upravljavali naš narod gospodarski, on bi ipak u tom pogledu slabo stajao, jer je priključen Italiji otrgnut iz prirodne ekonomski zajednice.

Porezni sistem je strašan. Postoji sistem zakupništva poreza, kao nekadanjトル. Privatnici, obično banke, zakupi porez i onda su poreski obveznici dužni baciti na državu. Za najmanje imajnima i na tijihovim kućama. Tako primjerice služi ovo-porez-podatak. Kod Pazina postoji ova godine naše djevice seljaka obitelji bez zemlje i kuće. Jegu su Jurići, srednici, starci i starica koji se ne mogu skitati po Labinišči. Oni su dobiti naši, ali su do 15 dana plati druga za porez.

A budi naši, ali su do 15 dana plati druga za porez. Ne valja pri tome zaboraviti da to nisu bili osobito pogodno vremena: bilo je vrijeme počinjanja i stvaranja hrvatskih srednjicima.

Jegu su Jurići, starci i starica koji se ne mogu skitati po Labinišči. Oni su dobiti naši, ali su do 15 dana plati druga za porez.

A budi naši, ali su do 15 dana plati druga za porez. Ne valja pri tome zaboraviti da to nisu bili osobito pogodno vremena: bilo je vrijeme počinjanja i stvaranja hrvatskih srednjicima.

Jegu su Jurići, starci i starica koji se ne mogu skitati po Labinišči. Oni su dobiti naši, ali su do 15 dana plati druga za porez.

A budi naši, ali su do 15 dana plati druga za porez. Ne valja pri tome zaboraviti da to nisu bili osobito pogodno vremena: bilo je vrijeme počinjanja i stvaranja hrvatskih srednjicima.

Jegu su Jurići, starci i starica koji se ne mogu skitati po Labinišči. Oni su dobiti naši, ali su do 15 dana plati druga za porez.

A budi naši, ali su do 15 dana plati druga za porez. Ne valja pri tome zaboraviti da to nisu bili osobito pogodno vremena: bilo je vrijeme počinjanja i stvaranja hrvatskih srednjicima.

Jegu su Jurići, starci i starica koji se ne mogu skitati po Labinišči. Oni su dobiti naši, ali su do 15 dana plati druga za porez.

A budi naši, ali su do 15 dana plati druga za porez. Ne valja pri tome zaboraviti da to nisu bili osobito pogodno vremena: bilo je vrijeme počinjanja i stvaranja hrvatskih srednjicima.

Jegu su Jurići, starci i starica koji se ne mogu skitati po Labinišči. Oni su dobiti naši, ali su do 15 dana plati druga za porez.

VIJESTI IZ ORGANIZACIJA

Novi odbor „Istre“ u Slavonskom Brodu

Sl. Brod, 1. marta 1937. — Presegnetno i potporno društvo „Istra“ u Slav. Brodu, održalo je svoju redovnu glavnu skupštinu u nedjelju dan 14 februara o. g. u ovađanju Sokolom. Kako se je odredio veliki broj posjetilaca, predstojnik predsjednika odbora istre otkrio da je skupština prigodnim govorom. Tom prilikom istakao je značaj naše organizacije za našu narodnu stvar u ovim krajevima. Komisarom našeg društva je izabran M. Čećko, koji je postavio njušu uzdanici Nj. Vcl. Kraja Petra II. Kojemu prisutni klicu zivio.

Pošto je predložio otvaraću skupštinskog započetka, održao je predavanje preuzevši na se izvestje državnih funkcionera. a) Izveštaj lajnika — Tajnik u svom izveštaju napominje da je ovo 10. ili jubilarna skupština od kada društvo radi neprskljivo. Naša organizacija u toj godini pokusana da u osnivanje ženske sekocije, ali u tome se nije uspjelo. Ne treba kloniti ni u tekoku godini, jer narodni poslovnik kaže: »Sto možete, možete, a što ne možete, ne morate.« Tako je u mnogo čemu ženske pokazuju više uspeha nego muškarci.

Po izveštaju tajnika, koji je pripremio bez primjedbe, podnosi se izveštaj blagajniku. Blagajnički izveštaj poriče da je blagajnik u svom radu u izveštaju lajnike skupštine dobro i raspoloživo društvo. U ovog izveštaja vidi se da mnogi članovi dugi su u članinari. Pošto je članinari jedini prihod društva, umoljavaju se svi članovi da se u pomoći društva uveličaju. Uz poziv na dobiti dovesti istružu u velo nezgodno materijalno stanje. Daje izveštava skupštini o podjeljenosti pomrači. U tu svrhu čita spisak kojim je ponos da kno i veličinu poslova. I ovaj je izveštaj primijen o. o. prijedlogom.

Po datoj razrešenici — upravnom odboru, kandidacioni odbor je predložio listu nove uprave, koja je od skupštine jednoglasno prihvadena.

Društvo je spretno svoj javni nastup sa svim pjevanjima i tamburinama i u tu svrhu pripremilo odgovarajući program. Iz političkih razloga nije moguće biti dovoljno sljepo, tako da je u tom slučaju bilo potreban poseban način. Naime, u toj utrke i nesto domaćih pribilice. To je već ostavilo dubok uticaj na prisutne osobito kad se čula domaća narodna pjesma.

Na tom polju je društvo u toku godine pokazalo narodno vidovaljno uspešnje. Tokom godine obavljala se društvačka za pomoći preputujući kroz Slav. Brod i u ovoj godini, u drugom periodu, preputujući, međutim, nešto manje. Pomoću Zimskog pomračiđu je isto u novu godinu u kroz 35 obrazrama. Sveća je dan po pomoci 121 lica.

Skupština „Istre“ u Osijeku

Osljek, 1. marta 1937. — Emigrantsko društvo „Istra“ u Osijeku održalo je u nedjelju dan 11. marta 1937. u svom domu glavnu skupštinu, kojoj je prisustvovao i predsjednik Saveza, dr. Ivan Matija Čok. Zato je ona i važna u životu društva u emigraciji u Osijeku. Uz predsjednika, učestvovao je i predsjednik u svom obvezniku društva sa predsjednikom na čelu predsjednika Saveza, dr. I. Čokom i posli odmah s njime u društvene ne prostorije, gdje se je u 11 sati održala i posljednja konferencija, kojoj su prisustvovale i predstavnici Škole, Crkve, Policije, te predstavnici nešto povjerenje. Predsjednik društva prof. Ilijčić pozdravio je g. dr. Čoka i želio ga organizacije i emigrancima uopće u Osijeku i u Slavoniji. Čok je zatim privršio o stanju našeg naroda pod Italijom, o radu Saveza i cijelokupnoj emigraciji, o problemu naše manjine u sedanjim političkim prilikama u Evropi, našoj zemlji, posebno. Zato je u ovoj skupštini, u kojoj je bila interesačna emigrante, a na kojoj je predsjednik Saveza bio detaljna obavještajna.

MATE BALOTA:

ISTRĂ, KOJA JOŠ POSTOJI

Došao sam u Zagreb sa torbom pod pazuhom. U torbi su bila dva rukopisa, mlađi, debela roženica i kutija sa pliskovima. Rukopisa same se riješio već prvog dana, u petak. Bio sam toga dana sa najboljom glavama tih Hrvatskih imena i sa najumjilijim ljudima, šta ih je Istra poslala ovamo. Pa ipak, prava Istru nisam našao ni kod Kastelana, ni u uređenju „Istre“. Čak ni Miro Žmak i Tone Rojnić skupar su mnom nisu ustanju da u ambijentu Masarykove ulice i dalmatinskih gostionica Petrinjske ulice izazovu prava istarsku raspoloženju. Pravi lutke grad od nas, natjeru nas da mislimo i da se ponosimo onako kako na boće, a ne kako mi osjećamo. Najbolje glave sam mogao da nadem u Zagrebu, ali najbolje ljudi ipak u Vrbachu.

U subotu na dvije ure za podne nismo više bili u gradu. Našli smo se u Kustosiji, druga ostanja na Iljovoj strani, sa Bepom i Matom Catelom. Prvo je tu bio moj uspih i debela roženica, a male kasnije, po dogovoru, došao je zrman Usip iz Mrčane sa tankom. Nismo uslijedili svi sili sami. Igrali su neki ljudi tu u karte za male parce, neko dame sa periferije Ilijice. I tako smo se unutili u Vrabčić Gornje i došli svi do Biskupića. Tone Biskupić je Perušić, lma tu trgovinu i ostarju i ženu Mariju, rođenu Vrbčanku. Ne znam koliko takvih Marija ima u Hrvatskom Zagoru, ali je sljegurno da one čine da život bude svjetan. Biskupić je sve do zadnjeg Božića, kad smo opet bili tu, svirao samo harmoniku i dvoinice. Zrman Usip Mrčanac i ja smo učinili, da se je počeo živo zanimati za roženice. Braća Catela bili su mi učitelji. U dva mjeseca ne samo da je postao svirač, nego i fabrikant roženica i pisaka. Probudila se u njemu stara labinski muzikalna krv, njegov dijan sluh je ponovo upijao međeđu djetinjstva. I tako su se u subotu u večer kod Biskupića našli na stolu četiri roženice i mješa. Zaorila je naša plesna, zavozna

4. Statistički pregled.
Osobito je značajna bila statistika koja je iznesena pred skupštinu, a la kojo se se vidi da je u Slav. Brodu i okolini naseljeno 14.000. te se 598 članov Doseđenici, po kojima:

	66 obitelji sa 286 članova
Pula	14 55 "
Poręc	14 50 "
Kopar	15 50 "
Riječka-Volosko	24 116 "

Trst, R. Gorica 24.

5. Statistički pregled.

Osobito je značajna bila statistika koja je iznesena pred skupštinu, a la kojo se se vidi da

je u Slav. Brodu i okolini naseljeno 14.000. te se 598 članov Doseđenici, po kojima:

	66 obitelji sa 286 članova
Pula	14 55 "
Poręc	14 50 "
Kopar	15 50 "
Riječka-Volosko	24 116 "

Trst, R. Gorica 24.

6. Statistički pregled.

Osobito je značajna bila statistika koja je iznesena pred skupštinu, a la kojo se se vidi da

je u Slav. Brodu i okolini naseljeno 14.000. te se 598 članov Doseđenici, po kojima:

	66 obitelji sa 286 članova
Pula	14 55 "
Poręc	14 50 "
Kopar	15 50 "
Riječka-Volosko	24 116 "

Trst, R. Gorica 24.

7. Statistički pregled.

Osobito je značajna bila statistika koja je iznesena pred skupštinu, a la kojo se se vidi da

je u Slav. Brodu i okolini naseljeno 14.000. te se 598 članov Doseđenici, po kojima:

	66 obitelji sa 286 članova
Pula	14 55 "
Poręc	14 50 "
Kopar	15 50 "
Riječka-Volosko	24 116 "

Trst, R. Gorica 24.

8. Statistički pregled.

Osobito je značajna bila statistika koja je iznesena pred skupštinu, a la kojo se se vidi da

je u Slav. Brodu i okolini naseljeno 14.000. te se 598 članov Doseđenici, po kojima:

	66 obitelji sa 286 članova
Pula	14 55 "
Poręc	14 50 "
Kopar	15 50 "
Riječka-Volosko	24 116 "

Trst, R. Gorica 24.

9. Statistički pregled.

Osobito je značajna bila statistika koja je iznesena pred skupštinu, a la kojo se se vidi da

je u Slav. Brodu i okolini naseljeno 14.000. te se 598 članov Doseđenici, po kojima:

	66 obitelji sa 286 članova
Pula	14 55 "
Poręc	14 50 "
Kopar	15 50 "
Riječka-Volosko	24 116 "

Trst, R. Gorica 24.

10. Statistički pregled.

Osobito je značajna bila statistika koja je iznesena pred skupštinu, a la kojo se se vidi da

je u Slav. Brodu i okolini naseljeno 14.000. te se 598 članov Doseđenici, po kojima:

	66 obitelji sa 286 članova
Pula	14 55 "
Poręc	14 50 "
Kopar	15 50 "
Riječka-Volosko	24 116 "

Trst, R. Gorica 24.

11. Statistički pregled.

Osobito je značajna bila statistika koja je iznesena pred skupštinu, a la kojo se se vidi da

je u Slav. Brodu i okolini naseljeno 14.000. te se 598 članov Doseđenici, po kojima:

	66 obitelji sa 286 članova
Pula	14 55 "
Poręc	14 50 "
Kopar	15 50 "
Riječka-Volosko	24 116 "

Trst, R. Gorica 24.

12. Statistički pregled.

Osobito je značajna bila statistika koja je iznesena pred skupštinu, a la kojo se se vidi da

je u Slav. Brodu i okolini naseljeno 14.000. te se 598 članov Doseđenici, po kojima:

	66 obitelji sa 286 članova
Pula	14 55 "
Poręc	14 50 "
Kopar	15 50 "
Riječka-Volosko	24 116 "

Trst, R. Gorica 24.

13. Statistički pregled.

Osobito je značajna bila statistika koja je iznesena pred skupštinu, a la kojo se se vidi da

je u Slav. Brodu i okolini naseljeno 14.000. te se 598 članov Doseđenici, po kojima:

	66 obitelji sa 286 članova
Pula	14 55 "
Poręc	14 50 "
Kopar	15 50 "
Riječka-Volosko	24 116 "

Trst, R. Gorica 24.

14. Statistički pregled.

Osobito je značajna bila statistika koja je iznesena pred skupštinu, a la kojo se se vidi da

je u Slav. Brodu i okolini naseljeno 14.000. te se 598 članov Doseđenici, po kojima:

	66 obitelji sa 286 članova
Pula	14 55 "
Poręc	14 50 "
Kopar	15 50 "
Riječka-Volosko	24 116 "

Trst, R. Gorica 24.

15. Statistički pregled.

Osobito je značajna bila statistika koja je iznesena pred skupštinu, a la kojo se se vidi da

je u Slav. Brodu i okolini naseljeno 14.000. te se 598 članov Doseđenici, po kojima:

	66 obitelji sa 286 članova
Pula	14 55 "
Poręc	14 50 "
Kopar	15 50 "
Riječka-Volosko	24 116 "

Trst, R. Gorica 24.

16. Statistički pregled.

Osobito je značajna bila statistika koja je iznesena pred skupštinu, a la kojo se se vidi da

je u Slav. Brodu i okolini naseljeno 14.000. te se 598 članov Doseđenici, po kojima:

	66 obitelji sa 286 članova
Pula	14 55 "
Poręc	14 50 "
Kopar	15 50 "
Riječka-Volosko	24 116 "

Trst, R. Gorica 24.

17. Statistički pregled.

Osobito je značajna bila statistika koja je iznesena pred skupštinu, a la kojo se se vidi da

je u Slav. Brodu i okolini naseljeno 14.000. te se 598 članov Doseđenici, po kojima:

	66 obitelji sa 286 članova
Pula	14 55 "
Poręc	14 50 "
Kopar	15 50 "
Riječka-Volosko	24 116 "

Trst, R. Gorica 24.

18. Statistički pregled.

Osobito je značajna bila statistika koja je iznesena pred skupštinu, a la kojo se se vidi da

je u Slav. Brodu i okolini naseljeno 14.000. te se 598 članov Doseđenici, po kojima:

	66 obitelji sa 286 članova
Pula	14 55 "
Poręc	14 50 "
Kopar	15 50 "
Riječka-Volosko	24 116 "

Trst, R. Gorica 24.

19. Statistički pregled.

Osobito je značajna bila statistika koja je iznesena pred skupštinu, a la kojo se se vidi da

je u Slav. Brodu i okolini naseljeno 14.000. te se 598 članov Doseđenici, po kojima:

	66 obitelji sa 286 članova
Pula	14 55 "
Poręc	14 50 "
Kopar	15 50 "
Riječka-Volosko	24 116 "

Trst, R. Gorica 24.

20. Statistički pregled.

Osobito je značajna bila statistika koja je iznesena pred skupštinu, a la kojo se se vidi da

je u Slav. Brodu i okolini naseljeno 14.000. te se 598 članov Doseđenici, po kojima:

	66 obitelji sa 286 članova
Pula	14 55 "
Poręc	14 50 "
Kopar	15 50 "
Riječka-Volosko	24 116 "

Trst, R. Gorica 24.

21. Statistički pregled.

Osobito je značajna bila statistika koja je iznesena pred skupštinu, a la kojo se se vidi da

je u Slav. Brodu i okolini naseljeno 14.000. te se 598 članov Doseđenici, po kojima:

	66 obitelji sa 286 članova
Pula	14 55 "
Poręc	14 50 "
Kopar	15 50 "
Riječka-Volosko	24 116 "

Trst, R. Gorica 24.

22. Statistički pregled.

Osobito je značajna bila statistika koja je iznesena pred skupštinu, a la kojo se se vidi da

je u Slav. Brodu i okolini naseljeno 14.000. te se 598 članov Doseđenici, po kojima:

	66 obitelji sa 286 članova
Pula	14 55 "
Poręc	14 50 "
Kopar	15 50 "
Riječka-Volosko	24 116 "

Trst, R. Gorica 24.

23. Statistički pregled.

Osobito je značajna bila statistika koja je iznesena pred skupštinu, a la kojo se se vidi da

je u Slav. Brodu i okolini naseljeno 14.000. te se 598 članov Doseđenici, po kojima:

	66 obitelji sa 286 članova
Pula	14 55 "
Poręc	14 50 "
Kopar	15 50 "
Riječka-Volosko	24 116 "

Trst, R. Gorica 24.

24. Statistički pregled.

Osobito je značajna bila statistika koja je iznesena pred skupštinu, a la kojo se se vidi da

je u Slav. Brodu i okolini naseljeno 14.000. te se 598 članov Doseđenici, po kojima:

	66 obitelji sa 286 članova
Pula	14 55 "
Poręc	14 50 "
Kopar	15 50 "
Riječka-Volosko	24 116 "

Trst, R. Gorica 24.

25. Statistički pregled.

Osobito je značajna bila statistika koja je iznesena pred skupštinu, a la kojo se se vidi da

je u Slav. Brodu i okolini naseljeno 14.000. te se 598 članov Doseđenici, po kojima:

	66 obitelji sa 286 članova
Pula	14 55 "
Poręc	14 50 "
Kopar	15 50 "
Riječka-Volosko	24 116 "

Trst, R. Gorica 24.

26. Statistički pregled.

Osobito je značajna bila statistika koja je iznesena pred skupštinu, a la kojo se se vidi da

je u Slav. Brodu i okolini naseljeno 14.000. te se 598 članov Doseđenici, po kojima:

	66 obitelji sa 286 članova
P	